

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-20

Diarienummer 0175/23

Handläggare

Thomas Lidén

Telefon: 031-368 59 35

E-post: thomas.liden@intraservice.goteborg.se

Statusrapport – budgetanpassningar 2024

Förslag till beslut

I nämnden för Intraservice:

Nämnden för Intraservice antecknar informationen om förslag till budgetanpassningar 2024, samt dess konsekvenser.

Sammanfattning

Nämnden för Intraservice har gett förvaltningen i uppdrag att göra en analys av vad en minskad kostnadsram för 2024 får för konsekvenser.

Bakgrunden är att underlaget till kommunfullmäktige, i maj, gällande förutsättningar för Göteborgs Stads budget 2024, föreslår ett kostnadstak för bastjänster och digital infrastruktur. Förslaget innebär en sänkning om 100 miljoner kronor, jämfört med det budgetförslag som förvaltningen har lämnat i årlig analys och som är baserat på kundernas behov. Slutligt beslut om budget tas enligt plan av kommunfullmäktige i november.

Intraservice har tagit fram ett åtgärdsförslag som innebär att:

- Förvaltningens förvaltningskostnad anpassas genom följande åtgärder:
  - planerad utökning av bemanning genomförs inte
  - försiktighet i återbesättning av vakant bemanning
  - konsultavrop minskas
  - restriktivitet och förskjutning av inköp av utrustning, IT-tjänster och licenser
  - förvaltningsgemensamma kostnader anpassas
- Flertalet av föreslagna och pågående utvecklingsprojekt kan inte genomföras eller fullföljas, eftersom det saknas finansiering för ökad förvaltningskostnad.
- Förvaltningen ser ökad risk att stadens behov av digitalisering kan försenas eller inte fullt ut tillgodoses, med en begränsning av kostnader för digital infrastruktur och gemensamma tjänster.
- Åtgärderna medför en sänkt servicenivå i befintliga tjänsteleveranser och längre ledtider.

Förvaltningen ser en risk för en ökad arbetsbelastning för förvaltningens medarbetare och ökat personberoende om inte ambitionsnivå eller servicegrad sänks.

Förvaltningen tar i budgetarbetet höjd för ökade inköpskostnader, utöver indexuppräkning, beroende av inflation och valutakurser på inköpt utrustning och inköpta tjänster.

Samverkan, förankring och kommunikation med chefer och medarbetare är planerad i befintliga strukturer och kanaler.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningens åtgärdsplan innehåller övergripande aktiviteter för att ha en ekonomi i balans enligt föreslagen budget för 2024. Åtgärderna kommer att påverka leveransnivåer, servicegrad och utvecklingens framåt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Genom uppsatta utvecklingsmål inom hållbarhet avser förvaltningen att minska avtryck inom ekologisk/miljömässigt perspektiv. Detta ska vägas in vid prioritering i budget 2024

Bedömning ur social dimension

Förvaltningens åtgärdsplan innehåller aktiviteter som kommer att påverka leveransnivåer och servicegrad av befintliga tjänster samt takten på utveckling av nya tjänster framåt.

Det kan påverka stadens förvaltningar och bolags förmåga att på ett effektivt sätt använda digitala lösningar för att möta rådande och kommande samhällsutmaningar inom till exempel välfärdsområdet.

Genom uppsatta utvecklingsmål inom hållbarhet avser förvaltningen att redovisa ett samlat och tillfredsställande resultat ur socialt perspektiv, där beslutade program och målsättningar verkställs. Detta ska vägas in vid prioritering i budget 2024.

Samverkan

Ärendet har samverkats muntligt med de fackliga organisationerna i FSG 2023-09-21

Ärendet

Nämnden för Intraservice har gett förvaltningen i uppdrag att göra en analys av vad en minskad kostnadsram för 2024 får för konsekvenser.

Utifrån föreslaget budgetunderlag inför 2024, så behöver förvaltningen anpassa leveranser, servicenivå och utvecklingsinitiativ för att säkerställa en ekonomi i balans. I denna statusinformation redovisas åtgärdsförslag till budgetanpassningar 2024.

Budget och verksamhetsplan beslutas av nämnden i december, efter budgetbeslut i kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

I arbete med planering och analys inför 2024 (sammanställt i Årlig analys) har en bedömning gjorts av vilka ekonomiska medel som Intraservice behöver för att realisera stadens behov bastjänster och digital infrastruktur.

Årlig analys var uppe för dialog i strategisk samordningsgrupp (Stratsam) i april. Utifrån det ekonomiska läget i Göteborgs Stad bedömde Stratsam att det inte finns utrymme för Intraservice att höja kostnaderna för bastjänster och digital infrastruktur. Stratsam rekommenderade att kostnadsramen för 2024 skulle kvarstå på samma nivå som prognosen i mars för 2023.

I underlaget till kommunfullmäktige i maj, gällande förutsättningar för Göteborgs Stads budget 2024, föreslås ett kostnadstak för bastjänster och digital infrastruktur. Förslaget innebär en sänkning om 100 miljoner kronor, jämfört med det budgetförslag som förvaltningen har lämnat i årlig analys och som är baserat på kundernas behov. Slutligt beslut om budget tas enligt plan av kommunfullmäktige i november.

Intraservice har tagit fram ett åtgärdsförslag som innebär att:

- Förvaltningens förvaltningskostnad anpassas genom följande åtgärder:
  - planerad utökning av bemanning genomförs inte
  - försiktighet i återbesättning av vakant bemanning
  - konsultavrop minskas
  - restriktivitet och förskjutning av inköp av utrustning, IT-tjänster och licenser
  - förvaltningsgemensamma kostnader anpassas
- Flertalet av föreslagna och pågående utvecklingsprojekt kan inte genomföras eller fullföljas, eftersom det saknas finansiering för ökad förvaltningskostnad.
- Förvaltningen ser ökad risk att staden behov av digitalisering kan försenas eller inte fullt ut tillgodoses med en begränsning av kostnader för digital infrastruktur och gemensamma tjänster.
- Åtgärderna medför en sänkt servicenivå i befintliga tjänsteleveranser och längre ledtider.

Det finns risk för en ökad arbetsbelastning för övriga medarbetare och ökat personberoende om inte ambitionsnivå eller servicegrad sänks.

Förvaltningen tar i budgetarbetet höjd för ökade inköpskostnader, utöver indexuppräknning, beroende av inflation och valutakurser på inköpt utrustning och inköpta tjänster.

Förvaltningen belyser i detta ärende en övergripande analys av riskerna med föreslagna åtgärder. Ytterligare arbete kvarstår med att sammanställa budget per kontogrupp och ansvarsenheter, samt att genomföra risk- och konsekvensbedömningar per berörd verksamhet inför budgetbeslut i december.

Under oktober och november kommer förslaget att förankras med nämnden, Intraservices kunder, Stratsam samt tjänsteutvecklingsforum för bastjänster och digitalinfrastruktur. Synpunkter från kunderna sammanställs och analyseras. Inför slutgiltigt förslag på anpassning görs avvägningar utifrån fastställd prioriteringsordning.

Samverkan, förankring och kommunikation med förvaltningens chefer och medarbetare är planerad i befintliga strukturer och kanaler.

Nedan redovisar förvaltningens avdelningar förslag på åtgärder, risker och konsekvenser.

Digital infrastruktur

I arbetet med att genomföra budgetanpassningar har avdelningen prioriterat förvaltning och drift av redan befintliga tjänster och leveranser.

Avdelningens åtgärder för att anpassa kostnaderna kommer att ske genom fortsatt vakanshållning, minskade konsultinköp och återhållsamhet av inköp av hårdvara, licenser och IT-tjänster. Detta påverkar förvaltningens förmåga i tjänsteleverans, utveckling och digitalisering. Ambitionsanpassningen kommer också att innebära lägre servicegrad.

Utveckling av nya tjänster och tjänsteerbjudanden kräver ofta en etablering av en ny förvaltningsorganisation. Konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna blir att Intraservice får en minskad förmåga att utveckla nya tjänster och tjänsteerbjudanden i den utsträckning som stadens verksamheter önskar. Detta innebär även att verksamheternas egna digitaliseringsplaner kan behöva justeras.

I arbetet med anpassning till nya budget har ett antal förändringar skett i den utvecklingsplan som presenterades i samband med årlig analys. I korthet innebär förändringarna att avdelningen inte startar eller driftsätter nya eller pågående utvecklingsinitiativ, som innebär ökad förvaltningskostnad för 2024.

Eftersom flera av stadens verksamheter är beroende av tjänster, tjänsteutveckling och anpassningar i tjänster från digital infrastruktur för sin egen digitalisering, innebär den nya budgetramen att digitaliseringstakten i staden som helhet bromsas.

Förvaltningen ser risk för att stadens verksamheter själva upphandlar, utvecklar och etablerar förvaltningsorganisationer för IT-lösningar. Detta kan generera ökade kostnader, en mer fragmenterad IT-miljö och på sikt en minskad konsolideringsgrad, etablering av parallella IT-lösningar för liknande behov och en IT-miljö som är svår att överblicka. Denna typ av IT-miljö kan även innebära utökade risker kopplat till IT-säkerhet genom fler kontaktytor och minskad möjlighet till central granskning och kontroll samt implementering av gemensamma säkerhetsrutiner.

Det är i vissa fall inte möjligt för förvaltningar och bolag att köpa tjänster från privata leverantörer utan betydande medverkan från Intraservice, eftersom dessa ofta är beroende av anpassning inom Intraservice befintliga tjänster. Avdelningen kommer att ha begränsade möjligheter att bistå i detta.

Det finns också risk för en ökad arbetsbelastning för avdelningens medarbetare och ökat personberoende om inte ambitionsnivå eller servicegrad sänks.

Gemensamma tjänster

Avdelningen för gemensamma tjänster tillhandahåller bastjänster och tilläggstjänster inom HR, kommunikation, ledning och styrning samt ekonomi. Bastjänsterna har i de flesta fall sin grund i lagkrav och är nödvändiga för stadens kunder. Avtal med externa leverantörer är mångåriga.

Förslagen på åtgärder inom bastjänsterna är i huvudsak lägre bemanning både vad avser resurser som direkt arbetar inom tjänsteleveransen samt stödjande resurser, där det bedöms möjligt utan att äventyra tjänsternas grundläggande funktionalitet och säkerhet.

Konsekvenserna blir en justering i servicenivå i form av minskad support och utbildning samt en viss ökad sårbarhet för icke planerad frånvaro så som sjukdom, vakanser mm.

Utöver minskad bemanning inom gemensamma tjänster är andra åtgärder lägre licenskostnader för bildförsörjning, mediabank, videoplattform samt att delar av en bastjänst kommer att faktureras som tilläggstjänst.

Avdelningens framtida projektportfölj består till stora delar av förstudier, upphandlingar och införanden i samband med konkurrensutsättning av avtal som löper ut inom befintliga tjänster. De initiativ som föreslås att inte genomföras är förstudier för att utveckla beslutsmiljö samt utveckla incidentrapporteringssystem. Båda avser nya tjänster som bedöms vara icke verksamhetskritiska.

Inom ramen för projekten finns idag ett mindre antal konsulter. Konsultväxlingen har påbörjats redan 2023.

Det finns risk för en ökad arbetsbelastning för avdelningens medarbetare om inte ambitionsnivå eller servicegrad sänks. Den övervägande delen föreslagna åtgärder består i redan vakanta tjänster som inte kommer att tillsättas.

Kund och servicecenter

Service och support är en delkomponent i leveransen av bastjänster och digitalinfrastruktur. I avtalet med kund fastställs servicenivå per tjänst. Dessa kommer ses över och servicenivåer sänkas. Det kommer till exempel att innebära justering av öppettider samt längre svars- och åtgärdstider för vissa tjänster. Arbetet kommer göras tillsammans med avdelningarna gemensamma tjänster och digital infrastruktur.

Med lägre ambitionsnivå avseende servicenivåer samt effektivare arbetssätt krävs en något lägre bemanning. Det finns risk för en ökad arbetsbelastning för övriga medarbetare om inte ambitionsnivå eller servicegrad sänks.

Styrning och stöd samt Uppdrag

Styrning och stöd består av funktionerna HR, ekonomi, kommunikation, kansli, inköp och upphandling, informationssäkerhet, projekt- och portföljkontor, kvalitet- och utveckling samt intern service. Inom avdelningen för uppdrag finns kompetenscenter för digitalisering samt dataskyddsenheten.

Avdelningarna har tittat på att säkra förvaltningens grunduppdrag och lagefterlevnad för förvaltningens räkning, prioritering av informationssäkerhet och att säkra kvalitativt stöd som ger nytta för många medarbetare och chefer eller förvaltningen som helhet

Åtgärderna handlar om lägre bemanning än vad som var planerat för år 2024. En del är naturliga anpassningar kopplat till uppdrag vi inte längre har för stadens räkning så som exempelvis staden-övergripande uppdrag inom nyttorealiserings och användardriven utveckling och innovation. Andra åtgärder handlar om effektiviseringar och sänkt ambitionsnivå inom olika områden, som innebär att vi utifrån denna budgetram inte ersättningsrekryterar eller genomför de planerade nyrekryteringarna som låg i plan för 2024.

Riskerna och konsekvenserna av ovanstående är att förvaltningens medarbetare och chefer upplever ett minskat stöd från avdelningen, sänkt ambitionsnivå kopplad till förvaltningens uppsatta mål och interna utvecklingsplaner samt risk för högre arbetsbelastning för de medarbetare som arbetar inom avdelningen eller ute i förvaltningens verksamheter

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ser att det finns en utmaning i att säkerställa att alla åtgärdsförslag får full helårseffekt 2024. Förvaltningen förbereder åtgärder för en ekonomi i balans och har försiktighet i att göra kostnadsåtaganden innan budget beslutats i kommunfullmäktige i november och i nämnden för Intraservice under december

Marie-Louise Strand
Ekonomichef

Peter Söderström
Förvaltningsdirektör